

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/53/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8722203225
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8722203225.2

Uznesenie

5

17Co/53/2023

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Mariána Hoffmanna, PhD. a JUDr. Eduarda Valenčina, v spore navrhovateľky: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom A. XX/X, XXX XX C., proti odporcovi: EOS KSI Slovensko s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpená Remedium legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, mestská časť Petržalka, IČO: 53 255 739, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Poprad č.k. 21C/73/2022-69 zo dňa 27.3.2023 takto

rozhodol:

5

17Co/53/2023

Mení uznesenie prvoinštančného súdu tak, že odporca je povinný zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou, ktoré bolo zriadené Zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zapísaných na LV č. XXX, okres D., obec C., k.ú. E., parc. reg. C č. XXX/X – 143 m2, zast. plocha a nádvorie a stavba – rodinný dom súp. č. XX na parcele č. XXX/X do právoplatného rozhodnutia o veci samej.

Ukladá navrhovateľke podať žalobu vo veci samej voči odporcovi ako žalovanému o určenie, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom do 60 dní odo dňa doručenia tohto uznesenia.

Zrušuje výrok o poučení odporcu o možnosti podať žalobu.

Žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením prvoinštančný súd rozhodol takto:

I. Odporca je povinný zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou zo Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zapísaných na liste vlastníctva č. XXX, okres D., obec C., k. ú. E., k parcele reg. „C“, parcelné číslo XXX/X vo výmere 143 m2 - zastavaná plocha a nádvorie, k stavbe -- rodinný dom , súpisné č. XX stojaceho na pozemku číslo parcely XXX/X .

II. P o u č u j e odporcu, že môže na príslušný súd podať v procesnom postavení ako žalobca proti navrhovateľke v procesnom postavení žalovanej Žalobu na ochranu svojich práv vyplývajúcich zo Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam, ktorou bola zabezpečená pohľadávka alebo zo

Zmluvy o mimoriadnom úvere a stavebnom úvere zo dňa 4.3.2008. Následkom úspešnej žaloby je zrušenie neodkladného opatrenia.

III. Odporca je p o v i n n ý nahradiť navrhovateľke trovy konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd samostatným uznesením.

2. Prvoinštančný súd tak rozhodol v poradí druhým uznesením o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým navrhovateľka žiadala vydať neodkladné opatrenie v podobe uloženia povinnosti zdržať sa výkonu záložného práva k nehnuteľnostiam, ktoré sú zapísané na LV č. XXX, k.ú. C. – E.. Ide o pozemok, parcelu č. XXX/X o výmere 143 m² – zastavané plochy a nádvoria a rodinný dom, súp. č. XX, postavený na tejto parcele. Tieto nehnuteľnosti boli založené formou záložného práva pri úvere, ktorým navrhovateľka a jej nebohý manžel získali od Prvej stavebnej sporiteľne, a.s. Keďže navrhovateľka a jej nebohý manžel riadne dlh nesplácali, záložným právom zabezpečený dlh Prvá stavebná sporiteľňa začala vymáhať. Následne Prvá stavebná sporiteľňa zmluvou o postúpení pohľadávky dlh postúpila na odporcu, pričom, ako to prvoinštančný súd zistil, už v minulosti odporca upozornil navrhovateľku a jej nebohého manžela, že dochádza k realizácii dobrovoľnej dražby. V priebehu prvoinštančného konania bolo zistené, že dňa 16.2.2023 záložný veriteľ EOS KSI Slovensko opäť oznámil navrhovateľke, že začína výkon záložného práva, a to na celú nehnuteľnosť, zapísanú na LV č. XXX, k.ú. E..

Prvoinštančný súd aplikoval na daný právny vzťah ust. § 324 ods. 1, 3 CSP, § 325 ods. 1, 2 CSP a § 326 ods. 1, 2 CSP.

Ďalej vychádzal z ust. § 336 ods. 1, 3 CSP, § 337 ods. 1, 3 CSP a z § 161 ods. 1 CSP. Vyhodnotil, že z povahy neodkladného opatrenia vyplýva, že navrhovateľka musí osvedčiť svoj nárok voči odporcovi a musí byť preukázaný atribút bezodkladnosti celej situácie.

Neodkladnému opatreniu vyhovel po tom, čo dodatočne bolo navrhovateľkou predložené aktuálne oznámenie o začatí výkonu záložného práva. Takýmto listinným dôkazom, ktorým osvedčila navrhovateľka naliehavosť situácie a ohrozenie jej práva, mal sú za to, že boli splnené zákonné kritériá. Prvoinštančný súd dospel k záveru, že navrhovateľka osvedčila nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy na majetku, ktorý je v jej vlastníctve, keďže záložný veriteľ pristúpil k výkonu záložného práva predajom nehnuteľnosti na dobrovoľnej dražbe. Výkon dobrovoľnej dražby je charakteristický tým, že o výške pohľadávky rozhodne súkromná osoba. To, že sa vykoná dražba, tiež rozhodne súkromná osoba a ďalšia súkromná osoba túto dobrovoľnú dražbu vykoná s cieľom generovať zisk. Za týchto okolností sa javí neodkladné opatrenie ako jediný efektívny prostriedok ochrany vlastníka dotknutých nehnuteľností do času, kým súd vo veci samej nerozhodne.

Tento zásah k záložnému veriteľovi nie je neprimeraný a ani bezdôvodný. Ochrana obydlia má prednosť pred samotnou realizáciou výkonu záložného práva.

O trovách konania prvoinštančný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1, 2 CSP tak, že, vzhľadom na plný úspech v konaní navrhovateľky, priznal nárok na náhradu trov konania navrhovateľke v plnom rozsahu voči neúspešnému odporcovi.

3. Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie odporca. Odporca namietal, že prvoinštančné rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Prvoinštančný súd v napadnutom uznesení neuviedol lehotu, v akej je potrebné podať žalobu na konanie vo veci samej. Týmto spôsobil, že účinky neodkladného opatrenia majú trvať v prejednávanom prípade voči žalovanému neobmedzene dlho, čo je šikanózne a neprípustné a nezákonné. Ak súd nariadi neodkladné opatrenie, v takom prípade je jeho povinnosťou uložiť žalobcovi v stanovenej sudcovskej lehote podať žalobu, čo sa v danej veci nestalo. Tým, že navrhovateľke povinnosť uložená nebola a ani nebola stanovená lehota na podanie žaloby, znevýhodnil odporcu, pretože ďalšie trvanie právnych účinkov neodkladného opatrenia nie je limitované.

Ďalej odporca namietal, že podmienky na neuloženie povinnosti podať žalobu navrhovateľke vo veci samej splnené neboli. Donútil súd odporcu vyvíjať procesnú aktivitu na zabezpečenie ochrany svojich práv. Táto situácia sa však týka tých prípadov neodkladného opatrenia, kedy postačuje na poskytnutie plnohodnotnej súdnej ochrany nariadenie neodkladného opatrenia, kedy dochádza k trvalej úprave pomerov medzi stranami. Takéto neodkladné opatrenie by vlastne konzumovalo rozhodnutie vo veci samej, čo nie je tento prípad.

Prvoinštančný súd vôbec neposudzoval platnosť postúpenia pohľadávky, bližšie sa nezaoberal skúmaním dôvodov, pre ktoré neodkladné opatrenie nariadil. Neodkladné opatrenie nie je v danej veci možné považovať ako neodkladné opatrenie, ktoré by konzumovalo rozhodnutie vo veci samej.

Keďže neodkladné opatrenie nijakým spôsobom nie je limitované, abscentuje uložené povinnosti žalobkyni podať súvisiacu žalobu v určitej lehote, odporca nepovažuje za spravodlivé, aby neodkladné opatrenie trvalo neobmedzene dlho s nutnosťou vykonávať procesné aktivity na jeho strane. Je nelogické, aby odporca ako veriteľ podával voči navrhovateľke ako dlžníkovi žalobu, že jeho právo voči navrhovateľke existuje. Mala by zrejme navrhovateľka podať žalobu o určenie, že pohľadávku od svojho právneho predchodcu platne nadobudol, a preto je právnym nástupcom a veriteľom navrhovateľky. Podľa názoru odporcu je práve navrhovateľka tým subjektom, ktorý má záujem na určení neplatnosti postúpenia pohľadávky, a teda je logicky on tým subjektom, ktorému prináleží povinnosť podať žalobu vo veci samej voči odporcovi.

Právny poriadok Slovenskej republiky umožňuje tomu, kto by mal mať vlastnícke právo porušené podľa zákona o dobrovoľných dražbách, celý rad prostriedkov právnej ochrany. V prípade využitia týchto prostriedkov právnej ochrany a úspechu v takomto konaní sa porušené práva tejto osoby obnovujú spätne k času, ktorý predchádzal vykonaniu nezákonnej dražby. Prihliadnuc k nepremlčateľnosti vlastníckeho práva a tiež existencii prostriedkov právnej ochrany voči neoprávnenému zásahu do vlastníckeho práva vlastníka odpadá potreba dočasnej úpravy pomerov strán neodkladným opatrením. Odporca mal za to, že nariadením neodkladného opatrenia bez uloženia povinnosti navrhovateľke podať žalobu vo veci samej došlo k neprimeranému a nedôvodnému zásahu do práv odporcu ako veriteľa. Teda navrhovateľka neosvedčila nebezpečenstvo hroziacej ujmy a na ochranu jej práv nebolo potrebné nariadiť neodkladné opatrenie.

Odporca navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie prvoinštančného súdu zmenil tak, že návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne. Uplatnil si nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

4. Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie. Súd rozhodol odborne, profesionálne a správne. Odporca si svoju pohľadávku môže uplatniť podaním žaloby. Toto právo mu nikto nezobral. Odporca zaslaním výzvy o začatí výkonu záložného práva chce vymôcť pohľadávku v dobrovoľnej dražbe bez ingrediencie súdu. Neskúma sa v takom prípade práva legitimita, neprijateľné podmienky, výška nezaplatených dvoch či troch splátok pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru. Odporca sa chce vyhnúť vymáhaniu pohľadávky a porovnaním hodnoty zálohu. Chce sa vyhnúť transparentnosti a súdnej kontrole.

Napadnutým neodkladným opatrením súd nezasiahol do práva odporcu, iba mu nepovolil ísť cestou dobrovoľnej dražby a poučil ho o možnosti inej. Bolo by nespravodlivé a absurdné, aby sa nehnuteľnosť vydražila v dobrovoľnej dražbe na základe neprijateľných podmienok a právnej legitimita, ktorú odporca nemá. Záloh by sa vydražil až v druhom alebo treťom kole dražby, a to za účelom zníženia hodnoty zálohu a potom následný predaj za trhovú cenu. Navrhovateľka by sa ocitla na ulici s istinou na krku. Ide o biznis tých skupín, ktoré sa chcú nekalým spôsobom obohatiť.

Prvoinštančný súd posúdil správne a spravodlivo celú situáciu. Odporca pozabudol na odbornú starostlivosť a dobré mravy.

To, že súd nerozhodol o povinnosti podať žalobu vo veci samej, tak navrhovateľ takúto žalobu podá. Podá žalobu so znením o určenie, že odporca nie je právne legitimovaný a o určenie, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom. Navrhovateľka žiadala, aby súd prvej inštancie vec ako vecne správnu potvrdil.

5. K vyjadreniu navrhovateľky zaujal písomné stanovisko odporca, ktorý zotrval na svojom odvolaní a žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Uplatnil si nárok na náhradu trov konania.

6. Odvolací súd v rámci kompetencií podľa § 34 CSP preskúmal napadnuté uznesenie prvoinštančného súdu podľa zásad uvedených v § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v namietaných častiach nie je správne a je potrebné ho podľa § 388 CSP zmeniť.

7. Neodkladné opatrenie je procesný nástroj, ktorý môže strana sporu použiť, ak tvrdí a zároveň dosvedčí, že právne vzťahy medzi stranami sporu vyžadujú neodkladnú úpravu.

Pre rozhodnutie odvolacieho súdu je dôležitý stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

8. Navrhovateľka žiadala nariadiť neodkladné opatrenie pred začatím konania a zároveň deklarovala, že mieni vo veci samej podať žalobu.

Z uvedeného vyplýva, že nemala záujem o vydanie neodkladného opatrenia, ktoré by konzumovalo vec samú a dosiahla by tým trvalú úpravu pomerov medzi stranami, ale neodkladné opatrenie považovala za dočasné, ktoré by odvrátilo ujmu, ktorá jej hrozí počas konania vo veci samej a vyriešenie tvrdenej spornosti práva odporcu.

Navrhovateľka v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a v priebehu konania pred prvoinštančným súdom osvedčila, že odporca získal bankovú pohľadávku zabezpečenú záložným právom na nehnuteľnosť patriacu navrhovateľke. V minulosti odporca inicioval výkon záložného práva, avšak v súčasnosti, ako to vyplýva z Oznámenia o začatí výkonu záložného práva zo dňa 16.2.2023 v dôsledku postúpenia práv oznamuje začatie výkonu záložného práva predajom nehnuteľnosti na dražbe podľa zákona o dobrovoľných dražbách.

Tieto skutkové zistenia odporca nenamietal. Namietal, že predstavujú osvedčenie nároku navrhovateľky. Odvolací súd k tejto námietke odporcu udáva, že navrhovateľka dôvodnosť uplatneného nároku osvedčila, pretože minimálne Oznámenie z 16.2.2023 indikuje správanie sa odporcu, ktoré sa javí ako vysoko pravdepodobné, že bez súdneho zásahu bude v realizácii záložného práva pokračovať a tým obava navrhovateľky je dôvodná, vyžadujúca si nariadenie neodkladného opatrenia.

9. Odporca však namietal, že prvoinštančný súd nariadené neodkladné opatrenie nijako nelimitoval a povinnosť podať žalobu určil odporcovi podľa § 337 ods. 1 CSP.

Prvoinštančný súd sa s uvedeným postupom v dôvodoch svojho rozhodnutia nevysporiadal a odvolaciemu súdu tento postup nie je zrejмый ani z obsahu prvoinštančného spisu.

Podľa § 336 ods. 1 CSP, ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania, môže vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Súd túto povinnosť neuloží najmä vtedy, ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami.

10. Ako to vyplýva z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a zistených skutkových okolností, požadovaným neodkladným opatrením navrhovateľka nedosiahne trvalú úpravu pomerov medzi stranami, pretože právny vzťah ostane naďalej sporný a konanie vo veci samej nebude navrhovateľka nútená pod hrozbou straty ochrany neodkladným opatrením iniciovať.

Preto odvolací súd napadnuté neodkladné opatrenie zmenil a uložil navrhovateľke podať žalobu vo veci samej tak, ako to nakoniec vyplýva z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

Nieť rozumného dôvodu, aby navrhovateľke táto povinnosť nebola uložená. Ide o postup, ktorým sa zabráni neprimeranému zásahu do práv odporcu tým, že spornosť práva sa vyrieši v konaní o veci samej na jednej strane a na druhej strane odporca dočasne svoje právo nebude uplatňovať.

11. Je totiž neakceptovateľné, aby neodkladné opatrenie pred začatím konania vo veci samej, ktoré nekonzumuje vec samú trvalo neobmedzene dlho a tým trvalo obmedzovalo právo odporcu, ktoré je zatiaľ sporné. Na zánik neodkladného opatrenia by nemalo vplyv ani prípadné konanie vo veci samej, ktoré by iniciovala ktorákoľvek strana sporu.

12. Pre to, aby obmedzenie práv odporcu a trvanie neodkladného opatrenia nebolo bez obmedzení, odvolací súd určil navrhovateľke lehotu na podanie žaloby vo veci samej 60 dní, ktorá lehota je primeraná na jej vypracovanie a podanie.

Ak navrhovateľka žalobu nepodá, neodkladné opatrenie zanikne. V opačnom prípade neodkladné opatrenie bude trvať počas konania vo veci samej až do jeho právoplatného ukončenia. Tým je limitovaná súdna ochrana navrhovateľky.

13. Odvolací súd, keďže nariadené neodkladné opatrenie nemá charakter bezlimitného rozhodnutia konzumujúceho vec samú, sa zaoberal aj uloženou povinnosťou odporcovi podať žalobu vo veci samej podľa § 337 ods. 1 CSP. Zistil, že prvoinštančný súd svoje rozhodnutie nijako neodôvodnil. Odvolací súd nezistil dôvody na uloženie povinnosti odporcovi podať žalobu na ochranu svojich práv, ktoré tento považuje za nesporné. Naopak, navrhovateľka považuje svoje postavenie pri realizácii práv odporcu za ohrozené, preto je jej povinnosťou byť v konaní aktívnu.

14. To však nevyklučuje situáciu, že pokiaľ odporca sám uzná za potrebné vo veci samej podať žalobu, toto právo mu nemožno odoprieť.

15. Preto v tejto časti odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. d) CSP.

16. O trovách konania rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP. V konaní o nariadenie neodkladného opatrenia a v odvolacom konaní každá zo sporových strán bola čiastočne úspešná. Preto žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím súdom v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

5

17Co/53/2023

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).